

Sygn. akt III S 476/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia Sądu Okręgowego: Andrzej Dyrda

Sędziowie Sądu Okręgowego: Henryk Brzyżkiewicz

A. Ż.

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2019 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi K. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy

w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w T. G.

w sprawie o sygn. akt I C 248/18 Sądu Rejonowego w T. G.

postanawia:

oddalić skargę.

SSO Artur Żymełka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz

Sygn. akt III S 476/19

UZASADNIENIE

Skarżąca K. J. w skardze z dnia 30 września 2019r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, domagała się stwierdzenia przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w T. G., przyznania na jej rzecz od Skarbu Państwa kwoty 5.000 zł oraz zasądzenie od Skarbu Państwa zwrotu kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego w T. G., przystępując do sprawy, wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Na podstawie akt o sygn. I C 248/16 Sądu Rejonowego w T. G., Sąd Okręgowy ustalił następujący przebieg postępowania.

16 lutego 2016r. do Sądu wpłynął pozew o zapłatę.

Postanowieniem z dnia 29 marca 2016 r. - częściowo zwolniono powódkę od opłaty od pozwu. Odpis postanowienia został wysłany pełnomocnikowi powódki 2 czerwca 2016r.

16 czerwca 2016r. do sądu wpłynęła skarga na postanowienie referendarza sądowego.

Zarządzeniem z 7 lipca 2016r. akta przedłożono asystentowi celem sporządzenia projektu.

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2016r. utrzymano w mocy zaskarżone postanowienie referendarza sądowego. Odpis postanowienia został wysłany pełnomocnikowi powódki 29 września 2016r.

14 października 2016r. wpłynęło pismo procesowe powódki wraz z dowodem uiszczenia opłaty sądowej, akta przedłożono sędziemu referentowi.

Zarządzeniem z 17 listopada 2016 r. nakazano dołączyć dowód uiszczenia opłaty od pozwu.

Zarządzeniem z 16 grudnia 2016r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 22 marca 2017r., która została odroczone z terminem z urzędu.

1 kwietnia 2017r. nastąpiła zmiana sędziego referenta i akta przedłożono nowemu referentowi.

Zarządzeniem z dnia 13 kwietnia 2017r. wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 05 lipca 2017r.

Na rozprawie w dniu 5 lipca 2017r. na wniosek pełnomocników stron sprawę skierowano do mediacji oraz odroczone termin rozprawy na dzień 11 października 2017r.

Na rozprawie w dniu 11 października 2017r. przesłuchano wezwanych na rozprawę świadków, wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 29 stycznia 2018 r.

Na rozprawie w dniu 29 stycznia 2018 r. przesłuchano świadków oraz wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 09 maja 2018 r.

Na rozprawie w dniu 9 maja 2018 r. - przesłuchano świadków oraz wyznaczono kolejny termin rozprawy na dzień 27 sierpnia 2018 r.. celem przesłuchania stron.

Na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2019 r. przesłuchano strony oraz Sąd zwrócił się do Komendy Miejskiej Policji w R. o informację oraz zobowiązał pełnomocnika powódki do uiszczenia zaliczki na poczet opinii biegłego;

31 sierpnia 2018 r. powódka wniosła o zwolnienie jej z obowiązku uiszczenia zaliczki na poczet opinii biegłego; akta przedłożono sędziemu, a następnie referendarzowi sądowemu celem rozpoznania wniosku o zwolnienie od obowiązku uiszczenia zaliczki na poczet opinii biegłego.

Zarządzeniem referendarza sądowego z dnia 3 października 2018r. zobowiązano pełnomocnika powódki do uzupełnienia wniosku o zwolnienie z kosztów sądowych.

18 grudnia 2018r. wpłynęło pismo pełnomocnika powódki - wniosek o szybkie rozpoznanie sprawy.

5 lutego 2019r. akta sprawy przedłożono sędziemu referentowi.

Zarządzeniem z 7 lutego 2019r. Przewodniczący wydał zarządzenie o nakazaniu wykonania zarządzenie referendarza sądowego z dnia 3 października 2019r. Zarządzenie wykonano w dniu 22 marca 2019r.

5 kwietnia 2019r. wpłynęło pismo pełnomocnika powódki - pismo przedłożono sędziemu w dniu 14 czerwca 2019r.

Zarządzeniem z 12 lipca 2019 r. zobowiązano o dołączeniu do akt pisma pełnomocnika z dnia 5 kwietnia 2019r. Nadto zarządzone wykonanie zarządzeń wydanych na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2018r. oraz ponownie przedłożono akta referendarzowi sądowemu celem rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów.

16 lipca 2019 r. akta przedłożono referendarzowi sądowemu.

Postanowieniem referendarza sądowego z dnia 19 lipca 2019 r. odmówiono powódce zwolnienia z obowiązku uiszczenia zaliczki na poczet opinii biegłego.

19 sierpnia 2019r. wpłynęła skargi na postanowienie referendarza sądowego, akta przedłożono sędziemu.

Postanowieniem z dnia 21 października 2019 r. utrzymano w mocy postanowienie referendarza sądowego.

Zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz.U. z 2018r., poz. 75 ze zm.) przewlekłość postępowania zachodzi wtedy, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Nadto badanie czy w konkretnej sprawie nastąpiła zwłoka w jej rozpoznaniu musi uwzględniać ustalenie rozsądnego terminu postępowania w oparciu o wszystkie okoliczności danej sprawy oraz w oparciu o następujące kryteria: złożoność sprawy, postępowanie samego skarżącego i właściwych organów, jak również znaczenie przedmiotu postępowania dla skarżącego (porównaj: wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., (...), LEX nr 1252840; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 25 września 2012r., (...), LEX nr 1285173; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., (...), LEX nr 1252838; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 13 czerwca 2019r., (...), LEX nr 2680951).

W tym miejscu zwrócić należy uwagę, że zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013r. (...) 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 2 września 2015r., II S 18/15, LEX nr 1797142).

Ustawa nie określa również przeciętnego czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy. W judykaturze zasadniczo za przewlekłe uznaje się postępowanie trwające ponad 12 miesięcy, co ma swoją podstawę w domniemaniu ustawowym ustalonym art. 14 w/w ustawy (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005r., III SPP 96/05, OSNP 2005/23/384; postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 lipca 2008r., (...) 20/08, LEX nr 493700; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2018r., (...) 56/17, LEX nr 2440458). Wskazać przy tym należy, że samo przekroczenie wskazanego terminu, nie prowadzi do automatyzmu wyrażającego się stwierdzeniem przewlekłości, gdyż uwzględnić należy nadto terminowość i celowość podejmowanych czynności. Zatem, w świetle utrwalonego orzecznictwa, dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2013r., (...) 1/13, LEX nr 1288769; postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 30 lipca 2013r., (...) 9/13, LEX nr 1342903; postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 3 sierpnia 2017r., II S 7/17, KZS 2017/9/71; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2018r., (...) 1/18, LEX nr 2459691; postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 3 lipca 2018r., S 13/18, KZS 2018/7-8/70; postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 18 września 2018r., II S 32/18, Biul.SAKa 2018/3/30; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 13 czerwca 2019r., (...), LEX nr 2680951).

Przewlekłość postępowania musi być nadto następstwem okoliczności, które pozostają w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością organu prowadzącego postępowanie. Tym samym, jeżeli zwłoka wynika z zachowania strony, uczestników postępowania lub innych organów, na które organ prowadzący postępowanie nie ma wpływu, a równocześnie podejmuje on skutecznie działania dyscyplinujące i naprawcze, zmierzające do jak najszybszego zakończenia sprawy, to brak jest podstaw do stwierdzenia w takich okolicznościach o naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 maja 2013r., I ACa 36/13, LEX nr 1327563; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2018r., (...) 9/18, LEX nr 2459696).

Oceniając zasadność skargi Sąd Okręgowy był zobowiązany również wziąć pod uwagę to, że trudności kadrowe sądu nie mogą blokować sprawnego prowadzenia postępowania. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w najnowszym orzecznictwie, że to na Państwie i organach wymiaru sprawiedliwości spoczywa obowiązek należytego zorganizowania funkcjonowania władzy sądowniczej. Tak samo należy ocenić trudności natury organizacyjnej. Także okoliczność niezłożenia przez stronę wniosku o przyspieszenie rozpoznania sprawy nie może uniemożliwiać uznania skargi za zasadną (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2017r., (...) 23/17, LEX nr 2335991 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 16 stycznia 2018r.; (...) 57/17, LEX nr 2439955).

Przenosząc wskazane powyżej rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy uznać należało, że nie zaistniały podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania sądowego w przedmiotowej sprawie. Pomimo, iż w skardze skarżąca dopatruje się przewlekłości postępowania w czynnościach związanych z dopuszczeniem dowodu z opinii biegłego, to jednak Sąd Okręgowy nie doszedł do wniosku, że opóźnienia te były na tyle poważne i nieuzasadnione, że w postępowanie to trwa dłużej niż jest to konieczne dla rozpoznania sprawy. Otóż postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2018r. zobowiązano pełnomocnika skarżącej do uiszczenia zaliczki na poczet dowodu z opinii biegłego. W odpowiedzi na to zobowiązanie, skarżąca wniosła o zwolnienie od obowiązku uiszczenia zaliczki. Konieczność uzupełnienia tego wniosku, jak również zaskarżenie orzeczenie referendarza sądowego, a w ostateczności oddalenia wniosku o zwolnienie od obowiązku uiszczenia zaliczki, co prawda miało wpływ na okres rozstrzygnięcia sprawy, jednakże uznać należało, że to skorzystanie przez skarżącego z jej uprawnień procesowych miało wpływ na czas rozstrzygnięcia sprawy.

Reasumując z przytoczonych wyżej względów na mocy art. 12 ust. 1 powołanej wyżej ustawy Sąd Okręgowy oddalił skargę jako nie znajdującą usprawiedliwionych podstaw prawnych.

SSO Artur Żymelka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz